

มีลูกสาวหรือลูกชายนั้นสำคัญไฉน

โดย วรากรณ์ สามโกเศศ
สถาบันวิจัยสังคมและเศรษฐกิจ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

มีคำพูดเก่าแก่ในภาษาอังกฤษนัยร้อยปีว่า "ถ้ามีลูกชายเขาก็เป็นลูกของเรา จนวันที่เขามีครอบครัว แต่ถ้ามีลูกผู้หญิงเขาจะเป็นลูกของเราไปตลอดกาล" ซึ่งตรงข้ามกับค่านิยมของคนตะวันตกที่นิยมมีลูกผู้ชาย มีอาจารย์นักเศรษฐศาสตร์หญิงสองคนจากมหาวิทยาลัย WASHINGTON ในซีแอตเทิล มีข้อมูลพิสูจน์ว่าอเมริกันชายที่มีค่านิยมคล้ายคนเอเชียในช่วงเวลาทศวรรษ 1960 ถึง 1993 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสังคมที่น่าสนใจ บทความของทั้งสองที่ปรากฏในวารสาร DEMOGRAPHY เมื่อเร็วๆ นี้ แท้จริงแล้วต้องการแสดงให้เห็นลึกซึ้งกว่านั้นว่าข้อแตกต่างระหว่างเพศมีผลกระทบต่อสังคมในบางลักษณะอย่างคาดไม่ถึง

ในความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน การมีลูกชายหรือไม่ ไม่ใช่เรื่องใหญ่โตเพราะเห็นด้วยกับคำกล่าวข้างบน (บางคนอาจบอกว่าผู้เขียนพูดอย่างนี้ได้เพราะมีลูกชายหญิงเพศละหนึ่งคน) ผู้เขียนเคยทำทนายความมีความเห็นตรงกันข้ามว่า การมีลูกหญิงนั้นทำให้เชื่อได้แนร้อยเปอร์เซ็นต์ว่าลูกหลานต่อไปเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขเดียวกันแน่นอน เพราะลูกสาวนั้นไม่ว่าใครเป็นพ่อ เมื่อคลอดออกมาก็เป็นผลงานจริงแท้แน่นอน แต่สำหรับลูกสะใภ้ นั้นมีความเป็นไปได้ว่าหลานนั้นมีพ่อเป็นคนอื่นที่ไม่ใช่ลูกเรา

ประเด็นนี้เป็นเรื่องที่ทำให้ราชวงศ์จีนที่สืบทอดทางผู้ชายตลอดมา มีข้อกังขามีการสืบทอดโดยสายเลือดเนื้อเชื้อไขเดียวกันมาตลอดหรือไม่ ด้วยเหตุผลเรื่องลูกสะใภ้ดังกล่าวข้างต้น

อาจารย์สอนท่านนี้ได้รวบรวมข้อมูลประหลาดที่ไม่มีใครนึกมาก่อน กล่าวคือได้เก็บข้อมูลจากครัวเรือนอเมริกันนับพันตั้งแต่ปี ค.ศ. 1968 เพื่อติดตามผู้หญิงจำนวน 600 คน ที่มีลูกนอกสมรสซึ่งจำนวนผู้หญิงลักษณะนี้มีมากมาย ในปี 1990 ปีเดียวมีจำนวนเด็กที่เกิดจากแม่เหล่านี้ถึง 1.17 ล้านคน

ในจำนวนหญิงไม่ได้แต่งงาน 600 คนนี้ ทั้งสองพบว่า คนที่มีลูกชายมีโอกาสที่จะได้แต่งงานกับคนที่ เป็นพ่อเด็กมากกว่าคนที่มีลูกเป็นหญิง กล่าวคือคนที่มีลูกเป็นชายร้อยละ 21.6 ได้แต่งงานกับพ่อเด็ก ส่วนคนที่ มีลูกเป็นหญิงเพียงร้อยละ 15.6 เท่านั้นที่ได้แต่งงานกับพ่อเด็ก

นอกจากนี้ยังพบอีกว่าหญิงมีลูกเป็นชายเฉลี่ยใช้เวลา 3.4 ปี ก่อนแต่งงานกับคนอื่นในที่สุด ในขณะที่หญิงที่มีลูกเป็นหญิงใช้เวลานานกว่าคือ 4.6 ปี และสำหรับทุกอายุ แม่ที่มีลูกชายมีทางโน้มที่จะแต่งงานมากกว่าแม่ที่มีลูกหญิงถึงร้อยละ 35 ถึง 40

ทั้งสองจึงสรุปว่าผู้หญิงที่มีลูกนอกสมรสเป็นชายมีทางโน้มที่จะแต่งงานสูงกว่าหญิงนอกสมรสที่มีลูกเป็นหญิง หรือพูดง่าย ๆ ว่าการมีลูกชายเป็นสิ่งผลักดันให้เกิดการแต่งงานขึ้นในที่สุดไม่ว่าจะแต่งงานกับพ่อของเด็กหรือกับชายคนอื่นก็ตาม

คำถามก็คือทำไมจึงเป็นเช่นนั้น คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ก็คือ เมื่อมีลูกเป็นชายก็จำเป็นต้อง (รีบ) แต่งงานเพื่อให้ลูกได้มีตัวอย่างของชายที่จะเลียนแบบ ดังนั้นคิมานด์ของการมีสามีจึงอยู่ในระดับสูง ในขณะที่ผู้

มีลูกเป็นหญิงไม่มีความจำเป็น เพราะมีแม่เป็นแบบอย่างอยู่แล้วอย่างนี้เท่ากับว่าสำหรับหญิงมีลูกเป็นหญิงมีดี
มาตรฐานของการมีสามีในระดับต่ำ

สำหรับในด้านฝ่ายชาย มีงานวิจัยหลายชิ้นพบว่าเพศของลูกมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของพ่อ พ่อที่มีลูก
ชายใช้จ่ายเงินให้แก่ครอบครัวมากกว่าพ่อที่มีลูกสาว และหลังการเกิดของลูก หากเป็นลูกชายจะทำงานเพิ่มขึ้น
40 ชั่วโมงต่อปี และจ่ายเงินเกี่ยวกับบ้านที่อยู่อาศัยมากขึ้นเมื่อเทียบกับมีลูกหญิง นักวิจัยสรุปว่าดูเหมือนการมีลูก
ชายจะเพิ่มคุณค่า ของการแต่งงานและเป็นตัวกำหนดการลงทุนในครัวเรือนมากกว่าการมีลูกสาว

เมื่อการมีลูกชายดูเป็นสิ่งมีคุณค่าสำหรับเขา ดังนั้นจึงนิยมการมีครอบครัวที่มีลูกชายมากกว่าลูกสาวจึง
เป็นโอกาสที่เปิดให้แก่มียู่งมีลูกชายนอกสมรสที่จะได้แต่งงาน พูดภาษาเศรษฐศาสตร์ก็คือ เมื่อหญิงมีดีมาตรฐาน
ของการมีสามีสูง และมีชีพพลายของชายประเภทที่ชอบจะมีครอบครัวที่มีลูกชายสูง เมื่อดีมาตรฐานสูงพบกับชีพ
พลายสูงเช่นนี้แล้วมันจะไปไหนเสียเล่า

เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนี้กลุ่มผู้ที่ควรได้รับความสนใจก็คือลูกสาวนอกสมรส นับสำคัญทางสังคมก็คือ
เด็กสาวเหล่านี้มีโอกาสที่จะเติบโตในครอบครัวที่มีแม่คนเดียวมากกว่าลูกชาย ที่เกิดมาในสถานะเดียวกัน โดยที่
ตนเองเป็นผู้รับสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เพียงเพราะเกิดมาเป็นเพศหญิง

การมีแม่คนเดียวสนับสนุนครอบครัวบางเวลาหรือตลอดเวลานั้น โดยทั่วไปย่อมหมายถึงฐานะทาง
เศรษฐกิจที่มั่นคงน้อยกว่าครอบครัวที่มีทั้งพ่อ (เลี้ยง) และแม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากอยู่ในเศรษฐกิจชั้นล่าง ซึ่ง
ทั้งหมดนี้เป็นไปเพราะความเป็นเพศหญิงของเด็กนอกสมรส

อย่างไรก็ดี การศึกษานี้มาจากข้อมูลระหว่างปี 1968-1993 ในช่วงปีหลังจากนี้มีข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไป
รสนิยมการเลือกลูกชายเหนือลูกหญิงของคนอเมริกันเริ่มลดถอยลง โอกาสแต่งงานของแม่นอกสมรสจะเกี่ยว
พันน้อยลงกับเพศของลูก ยิ่งไปกว่านั้น ความเชื่อที่ว่าการมีลูกชายในครอบครัวเป็นตัวเพิ่มความเป็นไปได้ของ
การมีชีวิตสมรสยืนยาวมากกว่าการมีลูกผู้หญิงก็กำลังหายไปนับแต่ทศวรรษ 1980 เป็นต้นมา

งานวิจัยของอาจารย์ PHILIP MORGAN นักสังคมวิทยาแห่งมหาวิทยาลัย DUKE รัฐนอร์ทแคโรไลนาซึ่ง
ให้เห็นว่าในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามครอบครัวอเมริกัน พ่อปัจจุบันยุ่งเกี่ยวกับชีวิต
ของลูกสาวมากกว่าเมื่อร้อยปีก่อน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเด็กผู้หญิงสมัยใหม่ทำกิจกรรมที่เคยเป็นกิจกรรมเฉพาะ
ของเด็กผู้ชายเท่านั้น ในสมัยก่อน เช่น เล่นฟุตบอล (ซอกเกอร์) ดังนั้น จึงเปิดโอกาสให้พ่อเข้าไปร่วมกิจกรรม
ของลูกสาวได้มากขึ้น

การศึกษาในเรื่อง GENDER GAP (ช่องว่างของเพศ) ในทำนองนี้เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นใน
เรื่องสถานการณ์ และปัญหา ยังมีอยู่น้อยมากในประเทศไทย สมควรที่จะมีการศึกษาวิจัยมากยิ่งขึ้นเพื่อให้
สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในการกำหนดนโยบายของประเทศในเรื่องสำคัญที่เสี่ยงกับความเท่าเทียมกันของ
หญิงและชาย

มูลนิธิอนุเคราะห์เด็กไทย มูลนิธิอนุเคราะห์เด็กไทย

วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 ปีที่ 26 ฉบับที่ 9197 หน้า 6